Knas - en nissedukkedreng

Design: Vibeke Warthoe

En herlig krammedukke med nissetøj, som børnene vil elske at lege med - og som pynter fint til jul. Hvis den skal bruges hele året - så er det bare med at strikke tøj i andre farver. Knas har en kæreste der hedder Trille. Vejledningen på at strikke Trille, fås som selvstændig opskrift.

1. udgave - december 2011, *© Filcolana A/S*

Materialer til nisse og tøj
50 g Merci fra Filcolana i lys hudfarve 1130
Arwetta Classic fra Filcolana: 15 g mørk grøn 147, 15 g lys grøn 220, 50 g mørk rød 139, 10 g lys brun 203, 20 g meleret grå 990. Rester af rød 138 og sort 102 (til ansigt)
Pinde 2, 2½ og 3 mm
Strømpepinde 3 mm (til hue)
2 strømpepinde 2 mm (eller en "strikkelise", til snor)
Kanvasnål
Dukkenål/vævenål 15 cm lang
Pudefyld eller pladevat af polyester (vaskbart)

Størrelser
One size

Mål
Højde: 40 cm (uden hue)
Maveomkreds: 24 cm

Strikkefasthed
Arwetta Classic: 32 m og 40 p i glatstrik på p 2½ mm = 10 x 10 cm (krop).
Arwetta Classsic: 30 m og 38 p i glatstrik på p 3 mm = 10 x 10 cm (tøj).
Merci: 30 m og 38 p i glatstrik på p 2½ mm = 10 x 10 cm (ben/hænder/hoved).

Særlige teknikker og forkortelser
Udtagning: Alle udtagninger laves ved at strikke ret to gange i samme m, forfra og bagfra. Dvs. først 1 r i forreste maskelænke og derefter 1 r i bageste maskelænke (drejet).

O-indt (overtræksindtagning): Tag 1 r løst af, strik 1 r, træk den løse m over den netop strikkede.

Arbejdsgang
Alle dele til nissens krop (og det meste af tøjet) er strikket frem og tilbage på to pinde og syet sammen. Hvis man vælger i stedet at strikke rundt, er det vigtigt at lave en åben slids i ryggen, som fyldet kan stoppes ind igennem. Også de øverste to striber af armene skal af samme grund strikkes frem og tilbage.
Montering med madrassting syet fra retsiden, inden for den yderste m.

Ben, krop og hoved
Højre ben: *Slå 40 m op på p 2½ mm med hudfarve Merci (opslagning må ikke være stram!).
1. p (r-siden): Strik r forfra og bagfra i hver m (= 80 m).
Begynd med en vr-p og strik frem og tilbage 21 p glat*.
Næste p (r-siden): 8 r, 2 r sm 24 gange, 24 r (= 56 m).
Strik 1 p vr.
Næste p (r-siden): 6 r, 2 r sm 14 gange, 22 r (= 42 m).
Begynd med en vr-p og strik lige op 49 p glat. Benet er færdigt. Bryd garnet og sæt m på en holder eller ekstra p.

Venstre ben: Strik som højre ben fra * til *.
Næste p (r-siden): 24 r, 2 r sm 24 gange, 8 r (= 56 m).
Strik 1 p vr.
Næste p (r-siden): 22 r, 2 r sm 14 gange, 6 r (42 m).
Strik lige op 49 p glat. Bryd garnet.

Krop: Skift til Arwetta, begynd med mørk grøn og strik fra r-siden: 42 r fra venstre ben, derefter 42 r fra højre ben (= 84 m).
Begynd med en vr-p og strik 3 p glat.
Fortsæt med striber, skiftevis 4 p lys grøn og 4 p mørk grøn, til der er strikket i alt 14 striber. Bryd det lysegrønne garn).
Fortsæt med mørk grøn og tag ind til skuldre på næste p (r-siden): 12 r, 2 r sm 10 gange, 20 r, 2 r sm 10 gange, 12 r (= 64 m).
Begynd med en vr-p og strik 3 p glat. Bryd det mørkegrønne garn.

Hoved: Skift til hudfarve Merci og strik 2 p glat.
Næste p (r-siden): 16 r, strik forfra og bagfra i de næste 32 m, 16 r (= 96 m).
Begynd med en vr-p og strik 45 p glat.
Næste p (r-siden): 2 r sm 48 gange (= 48 m).
Strik 1 p vr.
Næste p (r-siden): 2 r sm 24 gange (= 24 m).
Bryd garnet med en lang, løs ende, som trædes i en kanvasnål. Sy garnenden gennem alle m på p, rynk sammen og hæft.

Arm
Begynd med hånden, slå 20 m op på p 2½ mm med hudfarve Merci.
1. p (r-siden): Strik r forfra og bagfra i hver m (= 40 m).
Begynd med en vr-p og strik 17 p glat.
Bryd garnet og skift til Arwetta, begynd med mørk grøn og strik glatstrik med striber som på kroppen, til der er i alt 13 striber. Bryd det mørkegrønne garn og strik sidste stribe med lys grøn:
Først 2 p glat.
Næste p (r-siden): Strik 2 r sm 20 gange (= 20 m).
Luk af i vr på næste p.
Strik næste arm på samme måde.

Næse
Slå 6 m op på p 2½ mm med hudfarve Merci.
1. p (r-siden): Strik r forfra og bagfra i hver m (= 12 m).
Begynd med en vr-p og strik 9 p glat.
Næste p: Strik m sammen 2 og 2 (= 6 m).
Bryd garnet og træk garnenden gennem m, rynk sammen og hæft.

Montering
Krop: Hæft ender og sy hoved, ryg og benene sammen, det er lettest at sy med madrassting fra r-siden. Lad en åbning stå i ryggen. Vend vrangen ud på benene og sy bunden af fødderne sammen ret mod ret, gerne med bagsting, og rynk samtidig lidt i begge ender så der bliver pæn runding ved hæl og tå. Vend igen retten ud på ben og fødder.
Stop fyld i ben, krop og hoved ret fast, sy åbningen til.

Hals: Begynd midt bag og sy med dobbelt tråd hudfarvet garn rundt langs hovedets første pind (hudfarvet), idet der sys skiftevis over og under 1 m. Træk garnenderne sammen til passende halsvidde, bind knude og hæft omhyggeligt ind i nakkesømmen.

Ankel: Sy rynketråd (som ved hals) i benets første p (efter indtagninger til vristen). Bind knude og hæft ind i bensømmen.

Arme: Sy håndens og armens sider sammen med madrassting fra r-siden. Inden den øverste del af armen sys færdig, vendes vrangen ud og bunden af hånden sys sammen, som ved fod.
Stop fyld i armene, men ikke for fast; de skal kunne bøjes! Sy øverste del af armsømmen færdig.

Håndled: Sy rynketråd (som før) i den sidste pind hudfarvet inden striberne.
Sy toppen af en arm fast på hver side af kroppen i skulderhøjde, så striberne matcher, og sy samtidig åbningen sammen.

Ansigt
Nissens næse og ansigtstræk kan sys på og broderes med en kanvasnål (uden spids), men til afslutning skal bruges en dukkenål/vævenål, som er en ca. 15 cm lang nål (se materialer). Sy trådenderne ind igennem hovedet og ud i toppen, hvor de hæftes. Når der senere laves hår, vil det skjule disse hæftninger.

Næse: Sy rynketråd videre rundt langs kanterne på de øvrige tre sider. Stop lidt fyld i næsen og rynk sammen til lille kugleform. Placér næsen midt på ansigtet (ca. 6 cm over halsen) og sy den fast. Hæft enderne ind i hovedet og før dem ud gennem toppen af hovedet (her skal man bruge den lange nål).

Øjne: Til hvert øje bruges ca. 90 cm sort Arwetta, som lægges dobbelt (eller 45 cm af et tykkere garn). Bind knude på midten således: Dan en cirkelløkke (fx omkring 4 fingre på den ene hånd) og slå den ene garnende over den anden, som ved starten på et almindeligt råbåndsknob. Slå nu den anden garnende 5-6 gange om løkken. Hiv forsigtigt i begge garnender samtidig, så knuden strammes til en oval form (forsøg evt. flere gange).
Øjnene placeres lidt over midten af hovedet med ca. 6 cm's afstand, og de skal vende lodret! Hvert øje sys fast på denne måde: Sy først den ene garnende fast med et par lodrette sting i den ene side af øjet, gentag med den anden garnende i modsatte side af øjet. Stram evt. lidt, så øjnene synker lidt ind i ansigtet. Hæft ender i toppen af hovedet, som før.

Mund: Brodér med rød Arwetta, men split garnet og brug kun to tynde tråde. Sy en halvcirkel af bagsting. Glat evt. mundens linje ud ved at vævesyind og ud under bagstingene (kun på r-siden). Hæft ender i toppen af hovedet, som før.

Hår: Brug en bog eller et stykke karton, der er 11-12 cm bredt, og vikl lysebrunt garn 100 gange omkring. Klip garnbundet op i den ene side. Trådene er nu ca. 20-22 cm lange (da garnet er elastisk og trækker sig lidt sammen). Bind stramt omkring midten af garnbundtet med en separat tråd. Læg "parykken" på hovedet og red med fingrene, så hårene stråler ud fra midten (med pandehår, ikke midterskilning!). Sy fast: først i midten og derpå med bagsting rundt i en cirkel. Lav også en række hår der dækker nakken, 3 cm under den øverste hårgrænse: Vikl 48 gange omkring bog/karton i ca. 8 cm's bredde. Klip op i den ene side (trådenes længde ca. 15 cm). Brug en hæklenål og sæt nu trådene fast i bundter med to ad gangen, de foldes på midten. Begynd midt bag og sæt fast i hver anden maske, som "frynser".
Glat forsigtigt håret med dampstrygejern (uden direkte berøring), eller hold nissehovedet ind over en gryde kogende vand. Studs hårlængderne.

Tøj
Hue: Slå 96 m op med mørk rød på p 2 mm. Strik frem og tilbage i rib (eller strik evt. rundt), skiftevis 1 r og 1 vr. Strik i alt 25 p rib. Fortsæt rundt i glatstrik på strømpep 3 mm, først 4 omg r. Sæt mærke (en stump garn i kontrastfarve) i begge sider: ved omg's begyndelse og efter 48 m.
Indt på næste omg: 1 r, O-indt, strik til 3 m første næste mærke, 2 r sm, 2 r og O-indt, Strik videre til der er 3 m tilbage på omg, så 2 r sm og 1 r.
Fortsæt med disse indtagninger på hver anden omg, til der er 8 m tilbage. Strik endnu 1 omg, bryd garnet og træk det gennem de sidste m.
Montering: Sy ribkantens sider sammen med madrassting syet fra r-siden. Hæft ender.

Ragsok: Slå 40 m op på p 3 mm med meleret grå.
1. p (r-siden): Strik r forfra og bagfra i hver m (= 80 m).
Begynd med en vr-p og strik frem og tilbage 21 p glat.
Næste p (r-side): 16 r, 2 r sm 24 gange, 16 r (= 56 m).
Strik 1 p vr.
Næste p (r-side): 14 r, 2 r sm 14 gange, 14 r (= 42 m).
Strik 1 p vr.
Næste p (r-side): Fortsæt med to tråde garn og strik rib (stadig med p 3 mm), skiftevis 1 r og 1 vr.
Strik i endnu 8 p rib. Luk af i rib på næste p (fra vr-siden).
Strik næste sok på samme måde.
Montering: Sy sammen midt bag (madrassting fra retsiden) og sy bunden af sokkerne sammen (som dukkens fødder).

Bukser: Slå 58 m op på p 2 mm til højre bukseben. Strik frem og tilbage, 7 p r til kant (første p er vr-siden).
Næste p (r-siden): Skift til p 3, strik r og tag samtidig 1 m ud i begge sider (= 60 m).
Fortsæt i glat, strik 39 p lige op.
Luk 2 m af til skridt i begyndelsen af de næste 2 p (= 56 m).
*Endt på næste p (r-siden): 1 r, 2 r sm, strik til der er

3 m tilbage, O-indt, 1 r. Strik 1 p vr*.
Gent fra * til * to gange (= 50 m).
Strik 20 p lige op. Bryd garnet og sæt m på en holder eller ekstra pind.
Strik venstre bukseben på samme måde. Strik delene sammen med en ribkant.
Ribkant, 1. p (r-side): Strik skiftevis 1 r og 1 vr over m på venstre bukseben, men strik de sidste 2 m r sm. Fortsæt med rib over det højre ben, men strik de første 2 m vr sm (= 98 m).
Strik endnu 3 p rib, derefter hulrække.
Hulrække (r-siden): 1 r, *1 vr, 1 r, slå om, 2 r sm*, gentag fra * til * og slut med 1 vr.
Strik endnu 3 p rib som m viser, idet alle omslag på den første række efter hullerne strikkes r.
Luk af i rib fra r-siden.

Snor: Brug to strømpep 2 mm (eller tyndere). Slå 4 m op og strik rundt på denne måde: Først 1 p r. Lad være med at vende arbejdet, men og byt om på pindene i venstre og højre hånd. Skub de 4 m hen i den anden ende af p og før garnet bag om arbejdet, strik igen 1 p r (det strikkede vil trække sig sammen til et rør!). Fortsæt til snoren måler ca. 50 cm, luk af og hæft ender.
Tip: Snoren kan også strikkes som ”hestetømme” på en ”strikkelise”.
Montering: Sy bensømmen på begge bukseben. Sy skridtsømmen for og bag og sy ribkantens sider sammen midt bag. Træk snoren gennem hulrækken, beg og slut midt foran. Hæft evt. snoren med et par sting midt bag.

Klæd nissen på!